

REPUBLIKA E SHQIPERISE
AUTORITETI I KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE DHE POSTARE

RREGULLORE

Nr. 23 datë 29.06.2011

Për

Zgjedhjen e Bartësit

dhe Parazgjedhjen e Bartësit

NENI 1 OBJEKTI

Kjo rregullore përcakton procedurat për zbatimin e detyrimit të përcaktuar në nenin 43 të Ligjit nr. 9918, datë 19.05.2008 “Për Komunikimet Elektronike në Republikën e Shqipërisë” (në vijim Ligji 9918) për t’u mundësuar pajtimtarëve të një rrjeti telefonik publik të aksesojnë shërbimet telefonike publike të disponueshme të operatorëve të tjerë të interkonektuar me të, nëpërmjet zgjedhjes dhe/ose parazgjedhjes së bartësit.

NENI 2 PËRKUFIZIME DHE SHKURTIME

Përveç termave të përdorur në Ligjin 9918, disa terma të referuar në këtë rregullore do të kenë kuptimet e mëposhtme:

a)	Z(P)B: Zgjedhja dhe/ose parazgjedhja e bartësit.
b)	ZB: Zgjedhja e bartësit në fillim të thirrjes.
c)	PB: Parazgjedhja e bartësit.
d)	Operator i rrjetit të aksesit: nënkupton një operator rrjeti publik telefonik, i cili ofron pajtimtarit akses në rrjetin publik telefonik, dhe ndaj të cilit i është vendosur detyrimi për të mundësuar pajtimtarëve të rrjetit të tij aksesin në shërbimet e çdo ofruesi të rrjeteve dhe shërbimeve telefonike të disponueshme për publikun, të interkonektuar me të, nëpërmjet zgjedhjes dhe/ose parazgjedhjes së bartësit.
e)	Bartës i thirrjeve me Z(P)B: është një operator i zgjedhur dhe/ose parazgjedhur.
f)	Operator i Zgjedhur: nënkupton një operator të rrjeteve të komunikimeve publike i interkonektuar me Operatorin e Rrjetit të Aksesit i cili ofron shërbime publike telefonike dhe zgjidhet nga pajtimtari i Operatorit të rrjetit të aksesit, duke përdorur Prefiksin e zgjedhjes së bartësit në fillim të thirrjes telefonike.
g)	Operator i Parazgjedhur: nënkupton një operator të rrjeteve të komunikimeve publike i interkonektuar me Operatorin e Rrjetit të Aksesit, i cili ofron shërbime telefonike publike dhe që pajtimtari i Operatorit të Rrjetit të Aksesit e ka deklaruar atë si ofrues të disa shërbimeve publike telefonike, në bazë të një kontrate të nënshkruar më parë midis pajtimtarit dhe këtij operatori.
h)	Zgjedhje e Bartësit në fillim të thirrjes: nënkupton procedurën me të cilën pajtimtari i Operatorit të Rrjetit të Aksesit, mund të kryejë zgjedhjen e bartësit në fillim të thirrjes duke formuar prefiksin e bartësit të zgjedhur përpara numrit telefonik që thirret.
i)	Parazgjedhja e Bartësit: nënkupton një procedurë të programuar më parë, për t’i bërë të mundur pajtimtarit të Operatorit të Rrjetit të Aksesit, të lidhet me bartësin e parazgjedhur, me të cilin ka nënshkruar më parë një kontratë për ofrimin e disa

	shërbimeve telefonike, pa i hequr mundësinë pajtimatrit të zgjedhjes së bartësit në fillim të thirrjes.
j)	Prefiksi i Bartësit të Zgjedhur/parazgjedhur: nënkupton një numër me katër shifra në formatin “10xx” ku “xx” është prefiksi i operatorit të zgjedhur i caktuar nga AKEP në përputhje me Planin e Numeracionit të Republikës së Shqipërisë.
k)	Thirrje Lokale: nënkupton një thirrje të origjinuar nga pajtimtari i një zone gjeografike nga rrjeti i një operatori rrjeti telefonik fiks tek një pajtimtar në të njëjten zonë gjeografike pa qënë nevoja e formimit të prefiksit të zonës gjeografike të pajtimtarit të thirrur.
l)	Thirrje Kombëtare: nënkupton një thirrje të origjinuar nga pajtimtari i një rrjeti publik telefonik në një zonë gjeografike drejt një pajtimtari rrjeti publik telefonik fiks në një zonë tjetër gjeografike duke formuar prefiksin përkatës (kombëtar dhe kodin e kësaj zone gjeografike) përpara numrit të pajtimtarit të thirrur.
m)	Thirrje ndërkombëtare: nënkupton një thirrje të origjinuar nga pajtimtari i një rrjeti publik telefonik tek një pajtimtar në një shtet tjetër duke formuar një prefiks ndërkombëtar dhe kodin e shtetit përpara numrit kombëtar të pajtimtarit të thirrur, i lidhur në një rrjet publik fiks ose mobil.
n)	Të gjitha thirrjet: nënkupton të gjitha kategorite e thirrjeve përveç thirrjeve drejt numrave të emergjencës.
o)	Paketë e veçante tarifore: paketë tarifore që përfiton pajtimtari nga ofruesi i aksesit në linjën telefonike dhe e përjashtuar (me miratim të AKEP) nga detyrimi për mundësimin e Z(P)B.
p)	PABX: Private Automatic Branch eXchange

NENI 3 KUSHTET E PËRGJITHSHME TË ZGJEDHJES DHE PARAZGJEDHJES SË BARTËSIT

1. Operatori i rrjetit të aksesit do të ofrojë zgjedhjen e bartësit dhe/ose parazgjedhjen e bartësit për ata operatorë të cilet plotësojnë tre kushtet e mëposhtme:
 - (a) Janë regjistruar zyrtarisht në *Rregjistrin e Sipërmarrësve për ofrimin e rrjeteve dhe shërbimeve të komunikimeve elektronike publike sipas regjimit të autorizimit të përgjithshëm*, për ofrimin e rrjeteve publike të telefonisë.
 - (b) Kanë nënshkruar një marrveshje interkoneksioni me të, dhe
 - (c) Janë pajisur me prefiks të bartësit të thirrjeve sipas procedurave përkatëse të AKEP.

2. Operatori i rrjetit të aksesit rrugëzon thirrjet e pajtimtarit të tij në drejtim të operatorit të zgjedhur dhe/ose parazgjedhur, i cili përveç detyrimeve në pikën 1 të këtij neni, duhet të realizojë të gjitha thirrjet lokale, kombëtare dhe/ose të gjitha thirrjet ndërkombëtare, në

përputhje me marrëveshjen e interkoneksionit të nënshkruar midis tij dhe operatorit ofrues të aksesit për Z(P)B.

3. Operatori i rrjetit të Aksesit paraqet në ofertën referencë të interkoneksionit të gjitha tarifat e aplikueshme për operatorët e zgjedhur dhe parazgjedhur të thirrjeve dhe procedurat përkatëse për implementimin e shërbimeve.
4. Operatori i rrjetit të aksesit nuk do të tarifojë pajtimtarin e rrjetit të tij për thirrjet e kryera me Z(P)B.
5. Në rastin e parazgjedhjes së bartësit, pajtimtari i operatorit të rrjetit të aksesit mund të lidhë një kontratë me një operator të parazgjedhur për një, disa apo të gjitha kategoritë e thirrjeve sipas alternativave të mëposhtme:
 - a. Thirrje ndërkombëtare
 - b. Thirrje kombëtare
 - c. Thirrje kombëtare dhe ndërkombëtare
 - d. Të gjitha thirrjet

Pajtimtari ka të drejtë të parazgjedhë një operator për alternativën 'a' dhe një operator tjetër për 'b', ose të njëjtin operator për 'a' dhe 'b' (d.m.th alternativën 'c'). Për alternativën 'd' pajtimtari mund të parazgjedhë vetëm një operator dhe nuk mund të parazgjedhë operatorë të tjerë për alternativat e tjera të thirrjeve. Në secilin prej rasteve të mësipërme pajtimtari ka të drejtë të përdorë edhe zgjedhjen e bartësit në fillim të thirrjes duke formuar prefiksin përkatës të një operatori të zgjedhur. Disponibiliteti i alternativave të mësipërme 'a-d' është në varësi të detyrimeve të vendosura nga AKEP ndaj operatorit të rrjetit të aksesit për mundësimin e Z(P)B.

6. Operatori i rrjetit të aksesit ka detyrimin të ofrojë mundësinë e Z(P)B për të gjithë pajtimtarët që përdorin paketat tarifore standarte dhe nuk ka detyrim të aplikojë zgjedhjen e bartësit dhe/ose parazgjedhjen e bartësit për ata pajtimtarë që kanë nënshkruar kontratë pajtimi me të me paketa të veçanta tarifore (në këto raste, për të përfituar mundësinë e përdorimit të Z(P)B, pajtimtari duhet të kalojë në paketë tarifore standarte), si dhe nga telefonat publike me pagesë. Për numrat e telefonit të lidhur me PABX, PB është e mundur për të gjithë numrat dhe nuk mund të kryhet për numra të veçantë të lidhur me BRI ose PRI PABX.

NENI 4

PROCESI PËR ZGJEDHJEN E BARTËSIT NË FILLIM TË THIRRJES

1. Procesi i zgjedhjes së bartësit në fillim të çdo thirrje fillon nëpërmjet nënshkrimit të një një kontrate midis pajtimtarit dhe operatorit të zgjedhur, sipas përcaktimeve në nenin 6 të kësaj Rregulloreje. Nënshkrimi i kontratës nga pajtimtari do të thotë që:
 - (a) Pajtimtari pranon kushtet e kontratës së lidhur me operatorin e zgjedhur;
 - (b) Kontrata e Pajtimtarit e nënshkruar me operatorin i rrjetit të aksesit ose me një operator tjetër të parazgjedhur, nuk do të jetë më e vlefshme për thirrjet e kryera duke formuar prefiksin e operatorit të zgjedhur.

2. Operatori i zgjedhur është përgjegjës për faturimin e thirrjeve të pajtimtarit të realizuara me prefiksin e tij dhe mbledhjen e pagesave të pajtimtarit për këto thirrje. Në këtë proces operatori i zgjedhur mund të bashkepunojë me operatorin e rrjetit të aksesit në terma komerciale. Mënyra e pagesës së detyrimeve nga pajtimtari përfshihet në kontratën e nënshkruar midis pajtimtarit dhe operatorit të parazgjedhur.
3. Operatori i rrjetit aksesit lejon përdorimin e shërbimit të zgjedhjes së bartësit në fillim të thirrjes, në të gjitha rastet kur pajtimtari formon prefiksin e operatorit të zgjedhur, përveç rasteve kur pajtimtari ka nënshkruar një kontratë me operatorin e rrjetit të aksesit me paketë të veçantë tarifore të përjashtuar nga detyrimi për mundësimin e Z(P)B.
4. Kur pajtimtari formon prefiksin e operatorit të zgjedhur, operatori i rrjetit të aksesit rrugëzon thirrjen drejt operatorit që zotëron prefiksin, përveç përjashtimit të cituar në pikën 3 të këtij neni, dhe më pas është përgjegjësia e operatorit që zotëron prefiksin të rrugëzojë ose jo thirrjen;
 - a. në rast se operatori i zgjedhur ka kontratë me pajtimtarin, Operatori i zgjedhur rrugëzon thirrjen në destinacion
 - b. në rast se operatori i zgjedhur nuk ka kontratë me pajtimtarin, operatori i zgjedhur refuzon thirrjen. Në rast të pranimit të thirrjes për rrugëzim, operatori i zgjedhur paguan detyrimin përkatës ndaj operatorit të rrjetit të aksesit.

NENI 5 PROCEDURA E PARAZGJEDHJES SË BARTËSIT

1. Procedura e parazgjedhjes së bartësit fillon nëpërmjet nënshkrimit të një deklaratë sipas Formularit të Aktivizimit të Parazgjedhjes së Bartësit, të dhënë në Aneks 1 të kësaj Rregulloreje. Formulari nënshkruhet nga pajtimtari në dy ekzemplarë origjinale, duke përcaktuar kategoritë e thirrjeve sipas alternativave të përcaktuara në nenin 3, pika 5 të kësaj Rregulloreje, që pajtimtari dëshiron të përfitojë nga operatori i parazgjedhur. Në këtë fazë kryhet dhe nënshkrimi i një kontrate midis pajtimtarit dhe operatorit të parazgjedhur. Kjo kontratë nuk duhet të shkaktojë pasoja juridike tek kontrata aktuale e pajtimtarit me operatorin e rrjetit të aksesit për të shmangur detyrimet që pajtimtari ka ndaj operatorit të rrjetit të aksesit për shërbimet e përfituara prej tij më parë dhe/ose që vazhdon të përfitojë. Kontrata e nënshkruar në këtë fazë duhet të ketë një përcaktim që të parashikojë hyrjen në fuqi të saj në momentin që aktivizimi i parazgjedhjes së bartësit bëhet aktiv.
2. Operatori i parazgjedhur duhet të dërgojë tek operatori i rrjetit të aksesit në rrugë elektronike me email/fax kërkesën së bashku me kopje të skanuar të deklaratës së nënshkruar nga pajtimtari.
3. Pas marrjes së kërkesës sipas pikës 2, operatori i rrjetit të aksesit duhet të dërgojë përgjigje në rrugë elektronike operatorit të parazgjedhur për kërkesën, brenda 2 (dy) ditëve pune, në një prej alternativave të mëposhtme:

(a) Konfirmim pozitiv për aktivizimin e PB;

(b) Përgjigje negative duke shpjeguar arsyet e refuzimit sipas pikës 10, të këtij neni.

4. Në rast të konfirmimit pozitiv sipas pikës 3/a të këtij neni, Operatori i parazgjedhur duhet të dërgojë tek operatori i rrjetit të aksesit kërkesën në formë shkresore, së bashku me njërin ekzemplar origjinal të Formularit të Aktivizimit të Parazgjedhjes së Bartësit të nënshkruar nga pajtimtari për parazgjedhjen e shërbimeve të ofruara nga operator i parazgjedhur.
5. Në rast të përgjigjes negative sipas pikës 3/b të këtij neni, Operatori i parazgjedhur rishikon informacionin (nëse ka nevojë për saktësime) dhe procedura rifillon përsëri nga e para, ose operatori i parazgjedhur ndërpret procesin nëse pajtimtarit nuk mund t'i ofrohet PB, duke e njoftuar pajtimtarin për arsyen e refuzimit.
6. Në rast se dokumentacioni në formë shkresore (Kërkesa dhe Formulari Aktivizimit të Parazgjedhjes së Bartësit të nënshkruar nga pajtimtari) përputhet me dokumentacionin e dërguar në rrugë elektronike, Operatori i rrjetit të aksesit duhet të implemtojë PB brenda 3 ditë pune nga marrja e kërkesës në formë shkresore në pikën 4 të këtij neni, ose në datën e kërkuar nga pajtimtari në Formularin e Aktivizimit të PB nëse kjo datë është më vonë se afati 3 ditë pune. Operatori i rrjetit të aksesit njofton brenda ditës (së marrjes së dokumentacionit në formë shkresore sipas kësaj pike) operatorin e parazgjedhur në rrugë elektronike për datën dhe orën se kur do të aktivizohet parazgjedhja e bartësit si dhe për çdo vonesë të paparashikuar dhe Operatori i parazgjedhur i përcjell pajtimtarit këtë informacion, të paktën 24 orë para aktivizimit të PB.
7. Në rast se dokumentacioni i dërguar në formë shkresore në pikën 6 të këtij neni nuk përputhet me informacionin e dërguar në rrugë elektronike, operatori i rrjetit të aksesit, brenda 1 dite pune, i dërgon në rrugë elektronike operatorit të parazgjedhur njoftimin dhe arsyen e mospërputhjes së informacionit. Operatori i parazgjedhur rishikon informacionin (nëse ka nevojë për saktësime) dhe procedura rifillon përsëri nga pika 5 e këtij neni.
8. Kërkesa e operatorit të parazgjedhur në pikën 2 të këtij neni mund të përfshijë më shumë se një numër/pajtimtar, ndërsa bashkangjitur duhet të përfshihen të gjithë formularët e nënshkruar nga pajtimtarët. Kërkesa në formë shkresore në pikën 4 të këtij neni dërgohet vetëm për numrat/pajtimtarët që kanë marrë konfirmim pozitiv.
9. Operatori i rrjetit të aksesit kryen përgatitjet e nevojshme për të bërë aktiv shërbimin e parazgjedhjes së bartësit, brenda 5 ditëve pune nga dita e marrjes së kërkesës në formë elektronike (në pikën 2 të këtij neni) deri në maksimumi 3 ditë pune nga data e marrjes së kërkesës në formë shkresore të operatorit të parazgjedhur (në pikën 4 të këtij neni).
10. Operatori i rrjetit të aksesit refuzon kërkesën për shërbimin e parazgjedhjes së bartësit nëse:
 - a) Nuk ekziston një kontratë për shërbimin publik telefonik e nënshkruar midis pajtimtarit dhe operatorit të rrjetit të aksesit;
 - b) Kërkesa e operatorit të parazgjedhur dhe/ose deklarata e pajtimtarit përmban të dhëna të pasakta si p.sh. mospërputhje e identitetit të pajtimtarit me numrin e telefonit.
 - a. Për gabimet në identitetin e pajtimtarit (emri, mbiemri) të dy palët duhet të komunikojnë (dhe me pajtimtarin nëse është e nevojshme) në rrugë elektronike për saktësimin e tyre që të mos shërbejë si arsye refuzimi.
 - c) Kërkesa është në lidhje me një pajtimtar i cili përfiton paketë të veçantë tarifore, të përjashtuar nga detyrimi për mundësimin e Z(P)B.

11. Operatori i rrjetit të aksesit do të ndërpresë ofrimin e shërbimit të parazgjedhjes së bartësit nëse:
 - a) Bartësi i parazgjedhur kërkon në formë shkresor ndërprerjen e shërbimit;
 - b) Pajtimtari bën kërkesë me shkrim për ndërprerjen e shërbimit të PB duke plotësuar Formularin e Anullimit të PB (aneks 2);
 - c) Marrëveshja e interkoneksionit midis operatorit të rrjetit të aksesit dhe operatorit të parazgjedhur ka përfunduar/ndërprerë;Operatori i rrjetit të aksesit do të njoftojë pajtimtarin për rastet e pikave (a) dhe (c) dhe operatorin e para-zgjedhur për rastin e pikës (b).
12. Operatori i rrjetit të aksesit nuk do të kufizojë numrin e operatorëve të parazgjedhur të pajtimtarit dhe do të lejojë që pajtimtari të kryejë thirrje me zgjedhje bartësi në fillim të çdo thirrje duke formuar prefiksin përkatës.
13. Parazgjedhja e bartësit të thirrjes funksionon mbi parimin “one stop shop”, që do të thotë:
 - (a) Kërkesa për parazgjedhje të bartësit nga pajtimtari kryhet tek bartësi respektiv, duke plotësuar Formularin sipas tipit në Aneks 1. Në rast se pajtimtari kontakton operatorin e rrjetit të aksesit për aktivizimin e PB, operatori i rrjetit të aksesit e adreson pajtimtarin tek operatori i parazgjedhur (d.m.th. duke e informuar se kërkesa duhet të bëhet tek ai operator);
 - (b) Kërkesa për anulimin e PB (dhe rikthim tek operatori i rrjetit të aksesit) kryhet tek operatori i rrjetit të aksesit, duke plotësuar formularin e anulimit të PB (sipas tipit në Aneks 2) dhe operatori i rrjetit të aksesit dërgon kërkesën tek operatori i parazgjedhur sipas procedurës së pikave 2-8 të këtij neni.
 - (c) Kërkesa për ndryshim të bartësit të parazgjedhur kryhet tek operatori i ri (sipas tipit të formularit në Aneks 3) dhe ky i fundit njofton operatorin e mëparshëm të parazgjedhur.
14. Secili operator duhet t'i japë operatorit tjetër (të përfshirë në procesin e parazgjedhjes së bartësit) adresat postare, e-mail, numrat e telefonit dhe fax të personave përgjegjës për parazgjedhjen e bartësit dhe shkëmbimin e informacionit të nevojshëm për procesin e parazgjedhjes së bartësit, të përshkruar në këtë Rregullore.

NENI 6

KONTRATA MIDIS PAJTIMTARIT DHE OPERATORIT TË PARAZGJEDHUR/ZGJEDHUR

1. Kontrata e nënshkruar midis pajtimtarit dhe operatorit të parazgjedhur, përveç elementeve të përcaktuara në nenin 99 të Ligjit 9918 do të përmbajë:
 - (a) Kategoritë e thirrjeve telefonike të përzgjedhura nga pajtimtari të grupuara sipas kategorive të përgjedhura;
 - (b) Listën e destinacioneve për të cilat pajtimtari mund të kryejë thirrje të detajuara sipas kategorive kryesore (lokale, kombëtare, ndërkombëtare) duke specifikuar destinacionet brënda secilës kategori që nuk mund të realizohen thirrjet prej tij;

- (c) Detyrimin që në rastin kur pajtimtari ka kontratë me një operator tjetër të parazgjedhur, ai duhet të njoftojë operatorin e ri të parazgjedhur për ekzistencën e kontratës me operatorin e mëparshëm të parazgjedhur.
 - (d) Detyrimin që operatori i ri i parazgjedhur të njoftojë operatorin e parazgjedhur më parë për kalimin e pajtimtarit tek operatori i parazgjedhur (ai vetë).
2. Nënshkrimi i kontratës midis pajtimtarit me operatorin e parazgjedhur do të thotë si në vijim:
- (c) Pajtimtari do të pranojë kushtet e kontratës së lidhur me operatorin e parazgjedhur;
 - (d) Kontrata e Pajtimtarit e nënshkruar me operatorin i rrjetit të aksesit ose me një operator tjetër të parazgjedhur, nuk do të jetë më e vlefshme për shërbimin e zgjedhur.
3. Nënshkrimi i kontratës midis pajtimtarit dhe operatorit të parazgjedhur nuk do të prekë detyrimet që ka pajtimtari ndaj operatorit të rrjetit të aksesit, përfshirë detyrimin për të paguar pajtimin mujor dhe tarifën e shërbimeve të tjera të ofruara nga ofruesi i rrjetit të aksesit dhe përfituara nga pajtimtari;
4. Shërbimi i parazgjedhjes apo çdo ndryshim apo tërheqje e një kontrate të vlefshme midis pajtimtarit dhe operatorit të parazgjedhur do të hyjë në fuqi në ditën kur bëhet efektiv shërbimi i parazgjedhur ose anulimi i tij.
5. Termat e përgjithme të kontratës (kontrata tip) midis operatorit të parazgjedhur dhe pajtimtarit hartohen nga operatori i parazgjedhur dhe miratohen nga AKEP, dhe shërben si bazë për lidhjen e kontratës midis pajtimtarit dhe operatorit të parazgjedhur.
6. Operatori i parazgjedhur ka detyrimin të publikojë në faqen e internetit të tij (e cila duhet të jetë me domain '.al') termat e përgjithshme të kontratës me pajtimtarin së bashku me tarifën e thirrjeve telefonike të ofruara prej tij dhe mënyrën e tarifimit.
7. Përcaktimet e mësipërme për kontratën midis pajtimtarit dhe operatorit të parazgjedhur për bartjen e thirrjeve me parazgjedhje (PB) aplikohen edhe për kontratën midis pajtimtarit dhe operatorit të zgjedhur për bartjen e thirrjeve në fillim të çdo thirrje (ZB).

NENI 7

INFORMIMI I PAJTIMTARËVE PËR Z(P)B

1. Operatori i rrjetit të aksesit do të publikojë në faqen e tij të internetit në mënyrë transparente informacionin e mëposhtëm për operatorët që mund të zgjidhen në fillim të thirrjes dhe me parazgjedhje, me të cilët ka lidhur marrveshje interkoneksioni, duke i renditur sipas rendit alfabetik:
- (a) Emri, adresa dhe numri i telefonit të shërbimit të kujdesit ndaj klientit, e operatorit të zgjedhur dhe/ose operatorit të parazgjedhur.
 - (b) Linku për në Faqen e internetit e operatorit të zgjedhur dhe/ose operatorit të parazgjedhur.

2. Operatori i parazgjedhur/zgjedhur do t'i dërgojë të dhënat e cituara në pikën 1 të këtij neni, operatorit të rrjetit të aksesit. Operatori i parazgjedhur/zgjedhur ofron këto të dhëna pa pagesë dhe duhet të njoftojë operatorin e rrjetit të aksesit për çdo ndryshim të tyre si dhe në rast se evidenton gabime në publikimin e tyre.
3. Në rastin e zgjedhjes së bartesit për çdo thirrje, operatori i zgjedhur është i detyruar të informojë pajtimtarin në mënyrën e përcaktuar në kushtet e përgjithshme të kontratës së pajtimtarit që operatori i rrjetit të aksesit dhe operatori i zgjedhur nuk kanë arritur marrëveshje interkoneksioni për destinacione të ndryshme thirrjesh telefonike.
4. Operatori i parazgjedhur/zgjedhur ka detyrimin të publikojë në faqen e internetit të tij:
 - (a) termat e përgjithshme të kontratës me pajtimtarin së bashku me tarifat e thirrjeve telefonike të ofruara prej tij dhe mënyrën e tarifimit.
 - (b) Listën e destinacioneve për të cilat pajtimtari mund të kryejë thirrje të detajuara sipas kategorive kryesore (lokale, kombëtare, ndërkombëtare) duke specifikuar destinacionet brenda secilës kategori që nuk mund të realizohen thirrjet prej tij;

NENI 8

BASHKËPUNIMI MIDIS OPERATORËVE PËR OFRIMIN E Z(P)B

1. Operatori i rrjetit të aksesit dhe operatori i zgjedhur dhe/ose parazgjedhur, do të përcaktojnë kushtet e bashkëpunimit përsa i përket shërbimit të zgjedhjes së bartesit dhe/ose parazgjedhjes së bartesit, në marrëveshjen e interkoneksionit të nënshkruar midis tyre.
2. Operatori i rrjetit të aksesit dhe operatori i zgjedhur dhe/ose parazgjedhur janë të detyruar të bëjnë të mundur identifikimin e numrave thirres ose numrave të thirrur. Në rastin kur pajtimtari kërkon parandalimin e shfaqjes së numrit që e thërret ose numrit të thirrur, kjo duhet të implementohet në përputhje me rregullimet për mbrojtjen e të dhënave personale për shërbimet e komunikimeve publike.
3. Nëse nuk ka ndonjë marrëveshje për ndarjen e detyrimeve midis operatorit i rrjetit të aksesit dhe operatorit të zgjedhur dhe/ose parazgjedhur, në rastin e ofrimit të shërbimeve për pajtimtarin nga operatori i zgjedhur dhe/ose parazgjedhur nën nivelin e treguesve të cilësisë së përcaktuar nga AKEP, ose në rastin e mos trajtimit të ankesave të pajtimtarëve, përgjegjësitë do të përballohen nga operatori i zgjedhur dhe/ose parazgjedhur.
4. Operatori bartës i thirrjeve duhet të plotësojë të gjitha detyrimet e parashikuara në kuadrin ligjor dhe rregullator për ofrimin e shërbimeve të komunikimit publik si p.sh. CLI, ruajtja e të dhënave, përgjimi i ligjshëm i komunikimeve.

NENI 9

FATURIMI

1. Operatori i zgjedhur dhe operatori i parazgjedhur janë përgjegjës për faturimin e thirrjeve telefonike të kryera nga pajtimtari përkatësisht me zgjedhje bartësi në fillim të thirrjes dhe me parazgjedhje bartësi.

2. Operatori i rrjetit të aksesit dhe operatori i zgjedhur dhe/ose parazgjedhur mund të negociojnë dhe bashkëpunojnë me njëri tjetrin për proceset e lëshimit/dërgimit dhe pagimit të faturave nga pajtimtari.

NENI 10

APLIKIMI PËR PREFIKSIN E ZGJEDHJES SË BARTËSIT

1. E drejta për të aplikuar:

- a) Çdo sipërmarres që është regjistruar zyrtarisht në *Regjistrin e sipërmarrësve që kanë njoftuar për ofrimin e rrjeteve dhe shërbimeve të Komunikimeve elektronike publike sipas regjimit të autorizimit të përgjithshëm*, dhe që plotëson kushtet e mëposhtme ka të drejtë të aplikojë për pajisjen me prefiks për zgjedhjen e bartësit:
 1. Është i regjistruar për të ofruar rrjet publik telefonik dhe shërbime publike telefonike në RSH
 2. Zotëron faqe interneti aktive nën domain “.al”:
 3. Është i pajisur me Kod Pike Sinjalizimi Kombëtare (NSPC)/Ndërkombëtare (ISPC) :
 4. Zotëron kapacitete teknike dhe menaxhuese për zbatimin e kërkesave të kuadrit ligjor dhe rregullator për ofrimin e rrjeteve dhe shërbimeve publike telefonike, përfshirë midis të tjerave:
 - faturimin e detajuar të pajtimtarit;*
 - realizimin e treguesve të cilësisë sipas Rregullores së AKEP “Për treguesit e Cilësisë”*
 - zbatimin e rregullave për portabilitetin e numrit sipas Rregullave të përcaktuara nga AKEP;*
 - zbatimin e standarteve dhe rekomandimeve të ITU, IEEE, RIPE NCC, etj;*
 - garantimin e CLI transparent, dhe kushteve për paraqitjen e CLI;*
 - kërkesat të ligjit nr. 9887 datë 10.03.2008 “Për mbrojtjen e të dhënave personale”;*
 - kërkesat ligjore në lidhje me përgjimin e ligjshëm për të gjitha thirrjet që do të kalojnë në sistem.*
- b) Çdo sipërmarrësi të autorizuar mund t’i caktohet vetëm një prefiks për zgjedhjen e bartësit. Të gjithë aplikantët të cilët mund të aplikojnë kanë akses të njëjtë në prefikset e disponueshëm për zgjedhjen e bartësit.

2. Zgjedhja e prefiksit nga aplikantët:

- a) Aplikantët e kualifikuar kanë mundësinë të përcaktojnë preferencat e tyre nga prefikset e disponueshem në formatin "10xx" duke zgjedhur vlerat për xx.. Preferencat paraqiten në Formularin e Aplikimit.
- b) Aplikimet vlerësohen nga AKEP:
 - i. prefikset 10x0 nuk janë në dispozicion për tu caktuar;
 - ii. prefikset caktohen me parimin "First come first served"
 - iii. Në rast të kërkesave të njëkohëshme për të njëjtin prefiks, hidhet short në prani të aplikantëve.
- c) Prefikset për Zgjedhjen e Bartësit do të përdoren për të siguruar akses në bartësit e zgjedhur.

3. Anullimi i prefiksit të caktuar:

Prefiksi për Zgjedhjen e Bartësit mund të anulohet nga AKEP sipas përcaktimeve në Ligjin 9918 dhe rregullave të përcaktuara në Nenin 29 të "Rregullore për Caktimin dhe Përdorimin e Numrave dhe Serive Numerike", miratuar me Vendimin Nr.932, datë 11.08.2009 të Këshillit Drejtues të AKEP, si dhe në rastet e mëposhtme.

- a. Operatori deklaron falimentimin;
- b. Operatori të cilit i është caktuar prefiksi ka iniciur procedurë për PB pa pëlqimin e pajtimitarit;
- c. Anullimi është me interes publik.

4. Publikimi i Prefikseve për Zgjedhjen e Bartësit të caktuar

AKEP publikon të dhëna për Prefikset për Zgjedhjen e Bartësit të caktuar dhe aplikantët të cilëve u është caktuar Prefiksi për Zgjedhjen e Bartësit, në faqen e tij të Internetit.

5. Formulari i aplikimit

Sipërmarrësit që aplikojnë për Prefikset për Zgjedhjen e Bartësit në përputhje me këtë dokument duhet të plotësojnë Formularin e Aplikimit të përcaktuar në Aneks 4 të kësaj rregulloreje.

NENI 11 HYRJA NË FUQI

Kjo rregullore hyn në fuqi në datën e miratimit me Vendim të KD të AKEP.

FORMULARI PËR AKTIVIZIMIN E PARAZGJEDHJES SË BARTËSIT

TË DHËNAT E PAJTIMTARIT	
Emri , Mbiemri (për individët): Emri i shoqërisë (për persona fizik/juridik): Emri i Institucionit, organizatës, shoqatës, etj	
Adresa Postare:	
Emrin e personit të autorizuar: (Vetëm për persona fizik/juridik, institucione, organizata, shoqata, etj)	
Numri i regjistrimit : (Vetëm për persona fizik/juridik, institucione, organizata, shoqata, etj)	
Bashkangjitur:	<p>Individ:</p> ☐ <i>Kopje Pasaporte</i> ☐ <i>Kopje e Kartës së Identitetit</i> <p>Person fizik/juridik</p> ☐ <i>Ekstrakt nga QKR</i> <p>Institucione, Organizata, Shoqata, etj</p> ☐ <i>Shkresë nga titullari me firmë dhe vulë.</i> ☐ <i>Ekstrakt nga QKR</i> ☐ <i>Tjetër</i>
Kontakte: Numër Telefoni Fax e-mail	
ADRESA E NUMRIT TË TELEFONIT	
Kodi Postar: <i>(jo i detyrueshëm)</i>	
<i>Qyteti/Komuna/Fshati</i>	
<i>Rruga:</i>	
TË DHËNA TË TJERA	
<i>Numri apo numrat e pajtimtarit:</i>	

<i>Emri i Operatorit të parazgjedhur:</i>	
<i>Adresa e operatorit të parazgjedhur:</i>	
<i>Emri i Operatorit Ofrues të Aksesit në linjën telefonike:</i>	
<i>Adresa e operatorit të aksesit në linjën telefonike:</i>	
<i>Lloji i thirrjeve për të cilat autorizohet operatori i parazgjedhur:</i>	☐ Kombëtare ☐ Ndërkombëtare ☐ Kombëtare dhe Ndërkombëtare ☐ Të gjitha thirrjet
<i>Data e preferuar/kërkuar për aktivizim PB</i>	____.____.20____

Nëpërmjet nënshkrimit të këtij formulari deklaroj si më poshtë:

1. Aktualisht përdor shërbimin telefonik për numrin/numrat e sipërsënuar të telefonit në rrjetin e operatorit të rrjetit të aksesit të linjës telefonike (*vendos emrin e operatorit të rrjetit të aksesit*) dhe dëshiroj që thirrjet e përcaktuara më sipër të barten nga operatori i parazgjedhur (*vendos emrin operatorit të parazgjedhur*).
2. Autorizoj operatorin e parazgjedhur (*vendos emrin operatorit të parazgjedhur*) dhe operatorin e rrjetit të aksesit (*vendos emrin e operatorit të rrjetit të aksesit*) të shkëmbejnë informacionin personal, që është i nevojshëm për të aktivizuar PB.
3. Autorizoj operatorin e parazgjedhur, (*vendos emrin operatorit të parazgjedhur*) që në emrin tim, ti dërgojë kërkesën time operatorit të aksesit të linjës telefonike (*vendos emrin e operatorit të rrjetit të aksesit*) për aktivizimin e PB sipas zgjedhjeve në formularin e nënshkruar.

Pajtimtari:

(Vendi dhe data)

(Nënshkrimi)

Operatori i Parazgjedhur:

Firma dhe Vula Zyrtare e Operatorit

FORMULARI PËR ANULLIMIN E PARAZGJEDHJES SË BARTËSIT

TË DHËNAT E PAJTIMTARIT	
Emri , Mbiemri (për individët): Emri i shoqërisë (për persona fizik/juridik): Emri i Institucionit, organizatës, shoqatës, etj	
Adresa Postare:	
Emrin e personit të autorizuar: (Vetëm për persona fizik/juridik, institucione, organizata, shoqata, etj)	
Numri i regjistrimit : (Vetëm për persona fizik/juridik, institucione, organizata, shoqata, etj)	
Bashkangjitur:	<p>Individ:</p> ☐ <i>Kopje Pasaporte</i> ☐ <i>Kopje e Kartës së Identitetit</i> <p>Person fizik/juridik</p> ☐ <i>Ekstrakt nga QKR</i> <p>Institucione, Organizata, Shoqata, etj</p> ☐ <i>Shkresë nga titullari me firme dhe vulë.</i> ☐ <i>Ekstrakt nga QKR</i> ☐ <i>Tjetër</i>
Kontakte: Numër Telefoni Fax e-mail	
ADRESA E NUMRIT TË TELEFONIT	
Kodi Postar: <i>(jo i detyrueshëm)</i>	
<i>Qyteti/Komuna/Fshati</i>	
<i>Rruga:</i>	
TË DHËNA TË TJERA	
<i>Numri apo numrat e pajtimtarit:</i>	

<i>Emri i Operatorit të parazgjedhur:</i>	
<i>Adresa e operatorit të parazgjedhur:</i>	
<i>Emri i Operatorit Ofrues të Aksesit në linjën telefonike:</i>	
<i>Adresa e operatorit të aksesit në linjën telefonike:</i>	
<i>Lloji i thirrjeve për të cilat autorizohet anulimi i parazgjedhjes së bartësit:</i>	☐ Kombëtare ☐ Ndërkombëtare ☐ Kombëtare dhe Ndërkombëtare ☐ Të gjitha thirrjet
<i>Data e preferuar/kërkuar për anulimin e PB</i>	____.____.20____

Nëpërmjet nënshkrimit të këtij formulari deklaroj si më poshtë:

1. përdor shërbimin telefonik për numrin/numrat e sipërsënuar të telefonit në rrjetin e operatorit të rrjetit të aksesit të linjës telefonike (*vendos emrin e operatorit të rrjetit të aksesit*) dhe dëshiroj që të anulohet parazgjedhja e bartësit për thirrjet e përcaktuara më sipër, që aktualisht barten nga operatori i parazgjedhur (*vendos emrin e operatorit të parazgjedhur*),
2. Autorizoj operatorin e parazgjedhur (*vendos emrin e operatorit të parazgjedhur*) dhe operatorin e rrjetit të aksesit (*vendos emrin e operatorit të rrjetit të aksesit*) të shkëmbejnë informacionin personal, që është i nevojshëm për të anuluar PB.
3. Autorizoj operatorin e rrjetit të aksesit të linjës telefonike (*vendos emrin e operatorit të rrjetit të aksesit*) që në emrin tim, ti dërgojë operatorit të parazgjedhur (*vendos emrin e operatorit të parazgjedhur*) kërkesën time për anulimin e PB sipas zgjedhjeve në formularin e nënshkruar.

Pajtimtari:

(Vendi dhe data)

(Nënshkrimi)

Operatori i Rrjetit të Aksesit:

Firma dhe Vula Zyrtare e Operatorit

**FORMULARI PËR
KALIMIN NGA NJË BARTËS I PARAZGJEDHUR TEK NJË TJETËR BARTËS I
PARAZGJEDHUR**

TË DHËNAT E PAJTIMTARIT	
Emri , Mbiemri (për individët): Emri i shoqërisë (për persona fizik/juridik): Emri i Institucionit, organizatës, shoqatës, etj	
Adresa Postare:	
Emrin e personit të autorizuar: (Vetëm për persona fizik/juridik, institucione, organizata, shoqata, etj)	
Numri i regjistrimit : (Vetëm për persona fizik/juridik, institucione, organizata, shoqata, etj)	
Bashkangjitur:	<p>Individ:</p> ☐ <i>Kopje Pasaporte</i> ☐ <i>Kopje e Kartës së Identitetit</i>
	<p>Person fizik/juridik</p> ☐ <i>Ekstrakt nga QKR</i>
	<p>Institucione, Organizata, Shoqata, etj</p> ☐ <i>Shkresë nga titullari me firme dhe vulë.</i> ☐ <i>Ekstrakt nga QKR</i> ☐ <i>Tjetër</i>
Kontakte: Numër Telefoni Fax e-mail	
ADRESA E NUMRIT TË TELEFONIT	
Kodi Postar: <i>(jo i detyrueshëm)</i>	
<i>Qyteti/Komuna/Fshati</i>	
<i>Rruga:</i>	
TË DHËNA TË TJERA	
<i>Numri apo numrat e pajtimtarit:</i>	
<i>Emri i Operatorit aktual të parazgjedhur:</i>	

<i>Adresa e operatorit aktual të parazgjedhur:</i>	
<i>Emri i Operatorit të ri të parazgjedhur:</i>	
<i>Adresa e operatorit të ri të parazgjedhur:</i>	
<i>Emri i Operatorit Ofrues të Aksesit në linjën telefonike:</i>	
<i>Adresa e operatorit të aksesit në linjën telefonike:</i>	
<i>Lloji i thirrjeve për të cilat autorizohet ndryshimi i bartësit të parazgjedhur:</i>	☐ Kombëtare ☐ Ndërkombëtare ☐ Kombëtare dhe Ndërkombëtare ☐ Të gjitha thirrjet
<i>Data e preferuar/kërkuar për ndryshimin e bartësit të parazgjedhur</i>	____.____.20____

Nëpërmjet nënshkrimit të këtij formulari deklaroj si më poshtë:

1. përdor shërbimin telefonik për numrin/numrat e sipërsënuar të telefonit në rrjetin e operatorit të rrjetit të aksesit të linjës telefonike (*vendos emrin e operatorit të rrjetit të aksesit*) dhe dëshiroj që të anultoj parazgjedhjen e bartësit për thirrjet e përcaktuara me sipër, që aktualisht barten nga operatori i parazgjedhur (*vendos emrin e operatorit të parazgjedhur*), për të kaluar tek operatori i ri i parazgjedhur (*vendos emrin e operatorit të ri parazgjedhur*)
2. Autorizoj operatorin e parazgjedhur (*vendos emrin e operatorit të parazgjedhur*) dhe operatorin e rrjetit të aksesit (*vendos emrin e operatorit të rrjetit të aksesit*) të shkëmbejnë informacionin personal, qe është i nevojshëm për të anuluar PB.
3. Autorizoj operatorin e ri të parazgjedhur (*vendos emrin e operatorit të ri parazgjedhur*) që në emrin tim, të dërgojë kërkesën time operatorit të rrjetit të aksesit të linjës telefonike (*vendos emrin e operatorit të rrjetit të aksesit*) dhe operatorit të parazgjedhur (*vendos emrin e operatorit të parazgjedhur*) për ndryshimin e operatorit të parazgjedhur sipas zgjedhjeve në formularin e nënshkruar.

Pajtimtari:

(Vendi dhe data)

(Nënshkrimi)

Operatori i Ri i Parazgjedhur:

Firma dhe Vula Zyrtare e Operatorit

**Formular Aplikimi
për
Caktimin e Prefiksit për Zgjedhjen e Bartësit**

I. Të dhëna për aplikantin:

Emri i aplikantit:	
Adresa:	
Numri i regjistrimit (NIPT):	

Kutia Postare:

Nr. Telefonit:

Nr. faksit:

E -mail :

Personi i kontaktit: Tel:

II. Informacion për Kushtet për tu pajisur me prefiksin për zgjedhjen e bartësit:

1. Jam i Regjistruar të ofroj rrjet publik telefonik dhe shërbime publike telefonike

Vendosni referencën (numrin) në Rregjistrin e Sipërmarrësve që kanë njoftuar për ofrimin e rrjeteve dhe shërbimeve të Komunikimeve elektronike publike sipas regjimit të autorizimit të përgjithshëm :

2. Zotëroj faqe interneti aktive në domain “.al”:

Vendosni adresën e plotë të faqes së internetit (duhet të jetë aktive):

3. Jam pajisur me Kod Pike Sinjalizimi Kombëtare (NSPC)/Ndërkombëtare (ISPC) :

Vendosni pikat e sinjalizimit kombëtar dhe/ose ndërkombëtar të caktuar nga AKEP

4. Zotëroj kapacitete teknike dhe menaxhuese për zbatimin e kërkesave të kaudrit ligjor dhe rregullator për ofrimin e rrjeteve dhe shërbimeve publike telefonike, përfshirë midis të tjerave:

- faturimin e detajuar të pajtimtarit;*
- realizimin e treguesve të cilësisë sipas Rregullores së AKEP “Për treguesit e Cilësisë”*
- zbatimin e rregullave për portabilitetin e numrit sipas Rregullave të përcaktuara nga AKEP;*
- zbatimin e standarteve dhe rekomandimeve të ITU, IEEE, RIPE NCC, etj*

- garantimin e CLI transparent, dhe kushteve për paraqitjen e CLI
- kërkesat e ligjit nr. 9887 datë 10.03.2008 “Për mbrojtjen e të dhënave personale”.
- kërkesat ligjore në lidhje me përgjimin e ligjshëm për të gjitha thirrjet që do të kalojnë në sistem.

mosprishja e cilësisë së bisedës, garantimi i sigurisë së thirrjeve nëpërmjet rrugëve të mbrojtura,

III. Argumentoni përse kërkon caktimin e prefiksit për zgjedhjen e bartësit:

.....

IV. Preferenca për Prefiksin për Zgjedhjen e Bartësit:

Ju lutem vendosni preferencat tuaja për Prefiksin:

Preferenca	Prefiksi (dy shifra pas 10)
Alternativë e parë	10__
Alternativë e dytë	10__
Alternativë e tretë	10__

V. Data e planifikuar për vënien në shërbim të prefiksit për zgjedhjen e bartësit:

.....

Me nënshkrimin e këtij formulari deklaroj se të gjitha të dhenat dhe deklaratimet janë të sakta.

Data e aplikimit:

Nënshkrimi i Aplikantit:

Firma dhe Vula Zyrtare e Operatorit

AUTORITETI KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE DHE POSTARE

Implementimi i Zgjedhjes së Bartësit dhe
Parazgjedhjes së Bartësit

(Miratuar me VKD nr.1650, datë29.06.2011)

Përmbajtja

1. HYRJE
2. PËRSHKRIMI I SHËRBIMEVE TË ZGJEDHJES DHE PARA-ZGJEDHJES SË BARTËSIT
3. BAZA LIGJORE DHE VENDIMET PËR FNT
4. PËRVOJA NË RAJON DHE NË VENDET E BE
5. SKEMAT E PROPOZUARA PËR ZGJEDHJEN DHE PARA-ZGJEDHJEN E BARTËSIT
6. PROBLEME TË PËRDORUESIT
7. ALOKIMI I KODEVE TË NUMERACIONIT PËR ZGJEDHJEN E BARTËSIT

1. Hyrje

Zgjedhja e Bartësit (ZB) dhe Para-zgjedhja e Bartësit(PB)¹ i krijon mundësinë përdoruesve fundorë të një rrjeti të komunikimeve telefonike publike që duke përdorur linjën telefonike të operatorit të rrjetit publik telefonik (ofruesi i aksesit) me të cilin kanë një kontratë pajtimi, të zgjedhin vetë ofruesin e thirrjeve telefonike që i konsiderojnë më të mirat për nevojat e tyre, veçanërisht për sa i përket çmimit dhe cilësisë së thirrjeve telefonike. Kjo mundësi për përdoruesit fundorë të një rrjeti publik telefonik, krijon mundësinë për ofruesit e thirrjeve telefonike, të ndryshëm nga operatori i rrjetit me të cilin përdoruesi ka një kontratë pajtimi për linjën telefonike, që tu ofrojnë këtyre përdoruesve thirrje telefonike duke përdorur të njëjtën linjë telefonike. Në këtë mënyrë krijohet mundësia për një konkurrencë më të madhe midis operatorëve për ofrimin e thirrjeve telefonike duke rritur përfitimet e përdoruesve fundorë për tarifa më të lira për thirrjet telefonike.

Objektivi këtij dokumenti është dhënia e informacionit udhëzues për palët e interesuara për mënyrën e implementimit të Zgjedhjes së Bartësit dhe Para-zgjedhjes së Bartësit dhe përfshin trajtimin e çështjeve të tilla si përshkrimi i shërbimeve të Z(P)B dhe skemat e funksionimit, detyrimet për ofrimin e Z(P)B nga një operator me FNT, përvoja në vëndet e rajonit dhe të BE me Z(P)B si dhe probleme të mundshme për përdoruesit në këtë proces. Ky dokument është përgatitur pas konsultimit publik me palët e interesuara. Sipërmarrësit duhet t'i referohen edhe dokumentit të Rregullores për Zgjedhjen e Bartësit dhe Para-zgjedhjes së Bartësit, për të qartësuar të drejtat dhe detyrimet e tyre për Z(P)B si operator bartës i thirrjeve dhe si operator rrjeti aksesit që ka detyrimin për të dhënë akses për Z(P)B.

¹ Në anglisht Carrier (Pre) Selection - C(P)S

2. Përshkrimi i Shërbimeve të Zgjedhjes dhe Para-zgjedhjes së Bartësit

Zgjedhja dhe Para-zgjedhja e Bartësit është një facilitet që i jep pajtimtarëve të lidhur në rrjetin telefonik publik të një operatori mundësinë e zgjedhjes që disa ose të gjitha thirrjet e tij telefonike të barten nga një operator tjetër. Kur një pajtimtar përdor Z(P)B, thirrja rrugëzohet për në destinacion nëpërmjet operatorit të zgjedhur dhe jo nëpërmjet operatorit ku pajtimtari është fizikisht i lidhur. Thirrjet e kryera nëpërmjet Z(P)B faturohen sipas tarifave të ofruara nga operatori i zgjedhur dhe jo sipas tarifave të ofruara nga operatori që i ofron akses në rrjet pajtimtarit. Për ofrimin e këtij shërbimi ndaj përdoruesit fundor përdoret :

- infrastruktura e operatorit të rrjetit të aksesit (linja fizike që lidh pajtimtarin me operatorin e rrjetit të aksesit) që shërben për të realizuar një pjesë të thirrjes (deri në pikën e interkoneksionit midis operatorit të rrjetit të aksesit me operatorin e (para)zgjedhur) dhe për këtë shërbim pagesat kryhen midis operatoreve, pasi është shërbim me shumicë i ofruar nga operatori i rrjetit të aksesit për operatorin e zgjedhur ;
- infrastruktura e operatorit të zgjedhur i cili pasi merr thirrjen në pikën e interkoneksionit me operatorin e rrjetit të aksesit e dërgon atë në destinacion (numri i thirrur nga pajtimtari).

Pajtimtari ka detyrime ndaj operatorit të rrjetit që zotëron linjën telefonike vetëm për pajtimin mujor dhe thirrjet telefonike të faturuara prej tij (rasti i ZB), ndërsa ndaj bartësit të thirrjeve (me parazgjedheje ose me zgjedhje në cdo thirrje) për thirrjet e rrugëzuar nga ai bartës.

Ky facilitet i jep mundësinë operatorëve të cilët nuk kanë përdorues të tyre të lidhur direkt me ta, t'u ofrojnë shërbime pajtimtareve të cilët janë të lidhur direkt me një operator tjetër. Operatorët me pajtimtarë të lidhur direkt me ta gjithashtu mund të ofrojnë shërbime pajtimtareve të tjerë si rezultat i përdorimit të zgjedhjes së bartësit.

Për zbatimin e Z(P)B ekzistojnë tre mundësi teknike:

2.1 *Zgjedhja e Bartësit në fillim të thirrjes (Call-by-call Carrier Selection-CS)*

Zgjedhja e Bartësit në fillim të thirrjes (më poshtë Zgjedhja e Bartësit-ZB) i referohet mundësisë që i krijohet përdoruesit për të zgjedhur operatorin në fillim të thirrjeve gjatë formimit të numrit. Zgjedhja zakonisht përcaktohet nëpërmjet vendosjes së prefiksit për zgjedhjen e bartësit (10xx) përpara shifrave të numrit që duhet të formohet për të realizuar thirrjen normale pa zgjedhje të bartësit.

Operatori që i ofron pajtimtarit aksesin në rrjet analizon prefiksin e formuar (10xx ku xx janë shifrat që identifikojnë operatorin e zgjedhur) dhe rrugëzon thirrjen drejt operatorit nëpërmjet

pikës më të afërt të interkoneksionit që ka me këtë operator. Pastaj është përgjegjësia e operatorit të zgjedhur që të kontrollojë nëse pajtimtari është i autorizuar të përdorë këtë shërbim, të çojë thirrjen në destinacionin e zgjedhur si dhe të bëjë faturimin e përdoruesit për thirrjen, përfshirë procesin e pagesës së pajtimtarit për shërbimin e kryer.

2.2 *Para-Zgjedhja e Bartësit (Carrier Pre-Selection-CPS)*

Në shërbimin e Para-Zgjedhjes së Bartësit, pajtimtari zgjedh bartësin (sipas procesit të shpjeguar më poshtë) për të gjitha thirrjet që do të kryejë dhe në centralin e operatorit që i ofron aksesin në rrjet pajtimtarit, sipas zgjedhjes së pajtimtarit, programohet si default ky operator i zgjedhur për thirrjet e pajtimtarit. Para-zgjedhja e këtij bartësi mund të kryhet për lloje të caktuara të thirrjeve sipas kategorive (lokale, kombëtare drejt fiks apo celulare dhe ndërkombëtare) ose për të gjitha thirrjet ('all calls' option) dhe për llojet e zgjedhura të thirrjeve nuk nevojitet të formohet prefiksi i bartësit përpara formimit të numrit të thirrur (ai është programuar në central) si në rastin e zgjedhjes së bartësit në fillim të thirrjes. Para-Zgjedhje e Bartësit programohet në central nga operatori që ofron linjën e aksesit në rrjet me procedura të veçanta për çdo linjë/operator të para-zgjedhur.

2.3 *Para-Zgjedhja e Bartësit me shmangie (ri-zgjedhje) (Carrier Pre-Selection with override)*

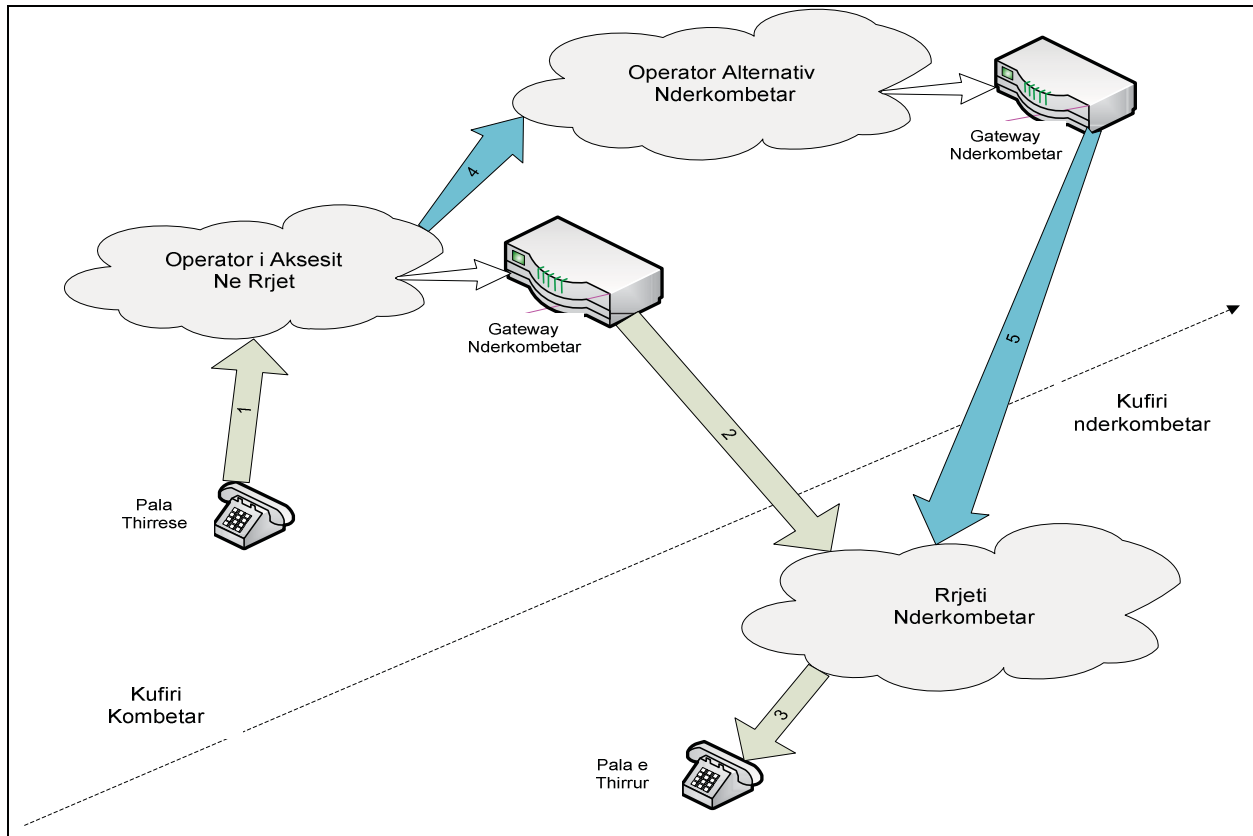
Në këtë rast, operatori i para-zgjedhur funksionon si në rastin më sipër me përjashtim të rasteve kur përdoruesi për thirrje të veçanta e shmang atë duke formuar prefiksin e zgjedhjes së bartësit (10xx) përpara numrit që thirret. Në këtë rast kemi kombinimin e dy rasteve të para të përmendura më lart.

Z(P)B është ngjashme me shërbimin e kartave me parapagim që i ofrohen aktualisht abonentëve të telefonisë fikse, ku abonentët para thirrjes u duhet të formojnë një kod 0801xxx, me ndryshimin që:

- Pajtimtarët ZB mund të formojnë prefiksi e zgjedhjes së bartësitn 10xx, (i cili është më i shkurtër se kodi i aksesit 0801xxx i OSHKP-ve) si dhe mund të formojnë direkt numrin e thirrur menjëherë pas formimit të prefiksit për zgjedhjen e bartësit pa qënë nevoja të presin konfirmim, gjëndjen e kreditit, etj. si në rastin e platformës me parapagim OSHKP
- Pajtimtarët PB nuk kanë fare nevojë të formojnë prefiksin për zgjedhjen e bartësit para thirrjes si në rastin e ZB apo kodin e aksesit si në rastin e OSHKP;
- Pajtimtarët Z(P)B nënshkruajnë kontratë me bartësin e thirrjeve dhe marrin faturë prej tij, pra nuk është shërbim me parapagim.

Tre opsionet e mësipërme paraqiten skematikisht në figurën e mëposhtëme për rastin e thirrjeve ndërkombëtare. Skema funksionon në të njëjtën mënyrë edhe për thirrjet kombëtare me ndryshimin që pala e thirrur është në rrjetin e një operatori në Shqipëri.

2.4 Zgjedhja e Bartësit dhe Para-Zgjedhja e Bartësit për Thirrjet Ndërkombëtare

Skenari aktual:

Numerformimi :

Prefiksi ndërkombëtar + Numri i thirrur
thirrje ndërkombëtare nga PSTN, rrugëzimi i thirrjes: 1→2→3

Zgjedhja e Bartësit:

Numerformimi :

Prefiksi i Zgjedhjes së Bartësit+Prefiksi ndërkombëtar + Numri i thirrur
thirrje ndërkombëtare nga PSTN, rrugëzimi i thirrjes: 1→4→5→3

Para-Zgjedhja e Bartësit

Numerformimi :

Prefiksi ndërkombëtar + Numri i thirrur
thirrja rrugëzohet automatikisht nëpërmjet bartësit ndërkombëtar të para-
zgjedhur

Para-Zgjedhja e Bartësit me shmangie (ri-zgjedhje):

Z(P)B:

Numerformimi :

Prefiksi ndërkombëtar + Numri i thirrur
thirrja rrugëzohet automatikisht nëpërmjet bartësit ndërkombëtar të para-
zgjedhur

ZB

Numerformimi :

Prefiksi i Zgjedhjes së Bartësit + Prefiksi ndërkombëtar + Numri i thirrur

thirrje ndërkombëtare nga PSTN, rrugëzimi i thirrjes: 1→4→5→3)

2.5 Marrëdhëniet midis palëve për pagesat

2.5.1 Pajtimtari me operatorët:

Në të gjitha rastet pajtimtari duhet të paguajë operatorin e rrjetit që zotëron linjën telefonike, tarifën për pajtimin mujor sipas kontratës që ka më këtë operator.

ZB: Pajtimtari paguan për thirrjet që ka kryer me ZB operatorin e zgjedhur në fillim të thirrjeve të kryera me këtë prefiks për zgjedhjen e bartësit, dhe paguan operatorin e rrjetit të aksesit (linjës telefonike) thirrjet që i ka kryer normalisht pa ZB.

PB: Pajtimtari paguan operatorin e parazgjedhur për thirrjet telefonike dhe operatorin e rrjetit për pajtimin mujor. Pagesat për thirrjet për operatorin e parazgjedhur janë për ato thirrje që është parazgjedhur, të cilat mund të grupohen në:

- Thirrje kombëtare,
- Thirrjet ndërkombëtare,
- Thirrje kombëtare dhe thirrjet ndërkombëtare,
- Të gjitha thirrjet.

PB me rizgjedhje: Pajtimtari paguan për thirrjet telefonike operatorin e parazgjedhur, përveç thirrjeve që ka bërë më ZB, të cilat i paguhen këtij/këtyre të fundit.

2.5.2 Operatori i zgjedhur (parazgjedhur) me operatorin e rrjetit

Operatori i zgjedhur/parazgjedhur duhet të ketë një marrëveshje interkoneksioni me operatorin e rrjetit që zotëron linjën telefonike të pajtimtarit dhe i paguan këtij operatori:

- Tarifën për origjinimin e thirrjeve në bazë të tarifave të përcaktuara në RIO;
- Tarifë për implementimin e PB (tarifë fikse për programimin e centralit për çdo pajtimtar që parazgjedh operatorin) e përcaktuar në RIO.

3. Baza ligjore dhe vendimet për FNT

Ligji nr.9918, datë 19.05.2008 “Për Komunikimet Elektronike në Republikën e Shqipërisë”, në nenin 43 përcakton se, AKEP ka të drejtë të vendosë detyrimin për zgjedhjen e bartësit dhe parazgjedhjen e bartësit (në vijim referuar shkurtimisht Z(P)B), sipërmarrësve me fuqi të ndjeshme në tregun përkatës të lidhjes në rrjetin telefonik publik dhe përdorimit të tij, që t’u mundësojnë pajtimtarëve të tyre aksesin në shërbimet e çdo ofruesi të shërbimeve telefonike të disponueshme për publikun, me të cilët janë të interkonektuar, nëpërmjet zgjedhjes ose parazgjedhjes së bartësit. Në këtë nen përcaktohet se tarifat për ofrimin e këtij shërbimi duhet të jenë të orientuara në kosto si dhe detyrimi për Z(P)B mund t’u vendoset edhe sipërmarrësve të tjerë (jo me FNT).

AKEP me Vendimin nr.1348, date 26.07.2010, për “Percaktimin e Sipërmarrësit Altelecom Sh.a., me Fuqi të Ndjeshme ne Treg dhe vendosjen e masave rregulluese ne tregjet me pakicë të

telefonisë fikse dhe tregjet me shumicë të interkoneksionit të telefonisë fikse” në pikën 4.3 ka vendosur detyrimin për Sipërmarrësin Albtelecom që t’u ofrojë pajtimtarëve të tij mundësinë e zgjedhjes/parazgjedhjes së bartësit të thirrjeve dhe të bëjë përditësimin e ofertes referencë të interkoneksionit sipas përcaktimeve të një vendimi të veçantë të AKEP për këtë detyrim (pika 4.5.3 e Vendimit nr. 1348).

AKEP, nëpërmjet këtij dokumenti, dhe vendimit përkatës për miratimin e tij, ka vendosur për mënyrën e implementimit efektiv të këtij detyrimi nga Albtelecom. Implementimi i këtij detyrimi do të kryhet nga Albtelecom sipas përcaktimeve në këtë dokument si dhe sipas rregullores së Z(P)B. Për rregullimin e marrëdhënieve me operatorët bartës të thirrjeve Albtelecom do të duhet të kryejë amendimin e RIO-s, për përfshirjen e shërbimit Z(P)B në RIO.

Sipas përcaktimit të Ligjit 9918, detyrimi për të dhënë akses për Z(P)B mund të vendoset edhe për operatorë të tjerë fiks apo celularë, me FNT ose jo. Shtrirja e këtij detyrimi edhe për operatorë të tjerë, përveç Albtelecom do të merret në konsideratë nga AKEP në periudha të mëvonshme, pasi ky shërbim të jetë implementuar në mënyrë të suksesshme fillimisht nga Albtelecom. Kjo zgjedhje e AKEP, bazohet edhe në praktikat në vendet e tjera të referuara në seksionin 4 më poshtë. Rregullorja e përgatitur për Z(P)B është e përgjithshme duke mos specifikuar operatorin që ofron akses për Z(P)B, pra mund të përdoret edhe për operatorë të tjerë, nëse AKEP gjykon se ky detyrim është i justifikueshëm për tu vendosur për këta operatorë të tjerë, fiks apo celularë, me FNT ose jo. Siç është cituar më poshtë, megjithëse në ligjin 9918, ka hapësira që detyrimi për Z(P)B të vendoset edhe ndaj operatorë të tjerë, fiks apo celularë, me FNT ose jo, në rekomandimet e KE të vitit 2002 ky detyrim është parashikuar për operatorët me FNT në telefoninë fikse, megjithëse rekomandimi lë të hapur mundësinë për vendosjen e detyrimit edhe për operatorët celularë. Në bazë të parimeve të rregullimit të KE, detyrimi për Z(P)B vendoset në kushte e FNT në një treg me pakicë të thirrjeve telefonike, dhe duke qënë se në tregun celular aktualisht nuk ka operatorë me FNT në tregun me pakicë të thirrjeve telefonike, kjo masë nuk gjykohet e arsyeshme për t’u vendosur ndaj operatorëve celularë.

4. Përvoja në rajon dhe në vendet e BE

Parlamenti dhe Këshilli European në direktivën e shërbimit universal (DIRECTIVE 2002/22/) në nenin 19 shprehin se rregullatori duhet t’i kërkojë sipërmarrësit me fuqi të ndjeshme për ofrimin e lidhjes dhe përdorimit të rrjetit publik nga një vendodhje fikse, që t’u mundësojë pajtimtarëve të tij aksesin në përdorimin e shërbimeve të ofruara nga ofruesit e shërbimeve publike telefonike të interkonektuar me të, nëpërmjet zgjedhjes së bartësit në fillim të thirrjes dhe parazgjedhjes së bartësit me mundësinë e rizgjedhjes. Në vendet e BE, Z(P)B është implementuar plotësisht, madje në shumë vende është trajtuar dhe vendosur detyrimi për “dhënie me qera të linjave telefonike me shumicë (WLR-Wholesale Line Rental), e cila bën të mundur që tarifimi i shërbimeve të pajtimtarit, përfshirë pajtimin mujor, që kryhet nga operatori i para-zgjedhur (kur është parazgjedhur për të gjitha thirrjet) dhe ky i fundit i paguan operatorit të rrjetit që zotëron linjën telefonike një tarifë me shumicë për pajtimin mujor (qeranë) e linjes telefonike (përveç pagesave të tjera të origjinimit të thirrjeve dhe programimit për PB). Tarifimi për pajtimin mujor WLR është rreth 11 euro/muaj që është disi më i lartë se niveli i tarifës për LLU (8.5 euro/muaj) dhe më i ulët se niveli i tarifës me pakicë të pajtimin mujor (rreth 15 Euro me TVSH).

Në rajonin e Europës juglindore, rezulton se shërbimi i Z(P)B është implementuar në Kroaci, Maqedoni, Mal të Zi, Turqi dhe Bosnjë Hercegovinë dhe nuk është implementuar ende në Shqipëri, Serbi dhe Kosovë:

- Kroaci:** Implementimi i PB për operatorin inkumbent fiks ka filluar në vitin 2005 dhe i ZB në 2006 për të gjitha llojet e thirrjeve: lokale, kombëtare, drejt celulareve dhe ndërkombëtare. Aktualisht janë 5 ofrues Z(P)B.
- Maqedoni:** Shërbimet Z(PB) kanë filluar në vitin 2007 për thirrjet kombëtare, ndërkombëtare dhe drejt celulareve dhe në 2008 për thirrjet lokale. Vetëm, një operator alternative ofrues i Z(P)B. Maqedonia është i vetmi vend në rajon që ka vendosur edhe WLR.
- Turqi:** Ka filluar në vitin 2006 për thirrjet kombëtare, ndërkombëtare dhe drejt celulareve dhe në 2009 për thirrjet lokale.
- BH:** Ka filluar në vitet 2006-2007.
- Mali i Zi:** Detyrimi është vendosur në Dhjetor 2007 ndaj të gjithë rrjeteve fiks dhe celular, por është efektiv vetëm në operatorin fiks inkumbent.
- Sërbia:** Nuk ka vendosur ende kete detyrim ndërsa në Kosovë detyrimi është vendosur në Qershor 2010 por nuk është implementuar ende.

Për sa i përket tarifave të aplikuara nga operatori incumbent për ofrimin e Z(P)B operatoreve të tjere, ato përfshijnë gjithmonë tarifimin për origjinimin thirrjeve në nivele të njejta me tarifën e terminimit si dhe tarifa për programimin e centralit/centraleve për PB të cilat mund të jenë për çdo linjë dhe/ose për operator.

5. Skemat e propozuara për Zgjedhjen dhe Para-zgjedhjen e Bartësit

Nga praktika në vende të tjera të rajonit dhe BE, vihet re se implementimi i këtij detyrimi në shumë raste është bërë me faza për lloje të caktuara thirrjesh dhe/ose ZB dhe PB në faza të ndryshme.

Bazuar në këto praktika dhe kompleksitetin e implementimit të Z(P)B për të gjitha kategoritë e thirrjeve, AKEP propozon që implementimi i këtij detyrimi të fillojë njëkohësisht për ZB dhe PB (përfshirë detyrimin për mundësimin e ZB kur ka PB: PB me rizgjedhje) dhe fillimisht vetëm për thirrjet ndërkombëtare duke implementuar në një fazë të dytë llojet e tjera të thirrjeve si kombëtare drejt fiks, kombëtare drejt celulareve dhe thirrjet lokale. Implementimi i Z(P)B nuk është një proces i thjeshtë dhe kërkon punë programuese nga Albtelcom në centralet dhe sistemet e billing-ut për pajtimtarët dhe operatorët, si dhe operatorët bartës të thirrjeve do të duhet të kenë sisteme billing-u dhe marrëdhënie me pajtimtarët. Skema bëhet më komplekse me rritjen e numrit të kategorive të thirrjeve për Z(P)B. Aplikimi i skemës në fazën e parë vetëm për thirrjet kombëtare, rrit mundësitë e implementimit me sukses të Z(P)B, dhe së bashku me progresin në orientimin në kosto të tarifave të interkoneksionit dhe tarifave me pakicë të Albtelcom (ribalancimi), bën më të lehtë përfshirjen e kategorive të tjera të thirrjeve në Z(P)B. AKEP,

bazuar edhe në komentet e marra gjatë konsultimit publik të këtij dokumenti si dhe masat e tjera rregulluese që janë vendosur ndaj Albtelecom, gjykon se implementimi i dy fazave të kryhet si vijon:

- Faza e I: duke filluar nga 15.10.2011.

Deri më 30.07.2011, Albtelecom duhet të ketë depozituar në AKEP propozimin për amendimin RIO për përfshirjen e shërbimeve të Z(P)B. Albtelecom duhet të kryejë deri në 15.10.2011 përgatitjet e nevojshme teknike për implementimin e Z(P)B për pajtimtarët e vet (Familjare dhe Të tjerë) dhe marrdhëniet me bartësit e thirrjeve.

- Faza e dyte: duke filluar nga 1.05.2012.

Albtelecom deri më 1.05.2012 duhet të kryejë të gjitha përgatitjet e nevojshme teknike për të implementuar me sukses Z(P)B për të gjitha llojet e thirrjeve.

Rregullorja e përgatitur ka parashikuar 4 opsione për Z(P)B:

- a. Thirrje ndërkombëtare
- b. Thirrje kombëtare
- c. Thirrje kombëtare dhe ndërkombëtare
- d. Të gjitha thirrjet.

Meqënëse rregullorja është e përgjithshme, ajo nuk përmban emra të operatorëve ndaj të cilëve aplikohet detyrimi për të dhënë akses për C(P)S (p.sh.Albtelcom aktualisht) apo fazat e implementimit të propozuara më sipër. Sipas skemës së propozuar, detyrimi për të dhënë akses për Z(P)B do të funksionojë fillimisht për Albtelecom duke filluar nga 15.10.2011 për alternativën 'a' dhe disponibiliteti i alternativave 'c-d' do të jete i mundshëm vetëm duke filluar nga data 1.05.2012. Llojet e thirrjeve të përfshira në secilën alternative, janë dhënë në nenin 2 të rregullores.

Rregullorja sqaron se pajtimtari ka të drejtë të parazgjedhë një bartës për alternativën 'a' dhe një bartës tjetër për 'b', ose të njëjtin bartës për 'a' dhe 'b' (d.m.th alternativën 'c'). Për alternativën 'd' pajtimtari mund të parazgjedhë vetëm një operator bartës dhe nuk mund të parazgjedhë bartës të tjerë për alternativat e tjera të thirrjeve. Në secilin prej rasteve të mësipërme pajtimtari ka të drejtë të përdorë edhe zgjedhjen e bartësit në fillim të thirrjes duke formuar prefiksin përkatës.

Ndërkohë, vendosja e detyrimit për dhënie me qera me shumicë të linjës telefonike (WLR) do të vlerësohet nga AKEP në një fazë të mëvonshme pas implementimit të Z(P)B sipas skemës së propozuar (të paktën pas fazes së parë), pasi për momentin gjykohet se vendosja e këtij detyrimi do të rriste kompleksitetin e procesit.

Tarifimi për origjinimin e thirrjeve nga Albtelecom për bartësit e thirrjeve do të kryhet në nivel të njëjtë me tarifën respektive në fuqi të terminimit të thirrjeve në rrjetin Albtelecom. Ndërkohë procesi i Z(P)B gjeneron kosto fikse për operatorin e rrjetit (Albtelcom) të nevojshme për

programimin për implementimin e ZB dhe të PB, si dhe kosto për administrimin e kërkesave. Nga të dhëna në oferta refernce të operatoreve incumbent vihet re se tarifa të tilla përfshijnë:

- Tarifë për implementimin e prefiksi të zgjedhjes së bartësit (ZB). Paguhet një herë dhe në bazë të numrit të centraleve ku implementohet;
- Tarifë për implementimin e PB: paguhet një herë dhe mund të jetë për implementimin në të gjithë centralet ose e shprehur në tarifë për central.
- Tarifë për implementimin e PB për cdo linjë telefonike: kjo tarifë paguhet një here nga bartësi i thirrjeve për cdo pajtimtar që perdor PB.

Aplikimi i ketyre tarifave (përvec tarifave të origjinimit) dhe niveli i tyre, do të jenë objekt i shqyrtimit dhe miratimit të AKEP në vendim-marrjen për miratimin e propozimit të Albtelcom për amendimet e RIO-s së Albtelcom për përfshirjen e shërbimit të Z(P)B në këtë RIO..

6. Probleme të mundshme për përdoruesit

Siç vihet re nga përshkrimi i shërbimeve të Z(PB, pajtimtarët që do të përdorin Z(P)B do të duhet të paguajnë të paktën dy fatura për shërbimet telefonike dhe numri mund të jetë më i madh nëse pajtimtari përdor PB me rizgjedhje dhe/ose zgjedh/parazgjedh disa operatore për thirrjet telefonike. Në këtë mënyrë pajtimtari i Albtelcom do të tarifohet nga Albtelcom për pajtimin mujor si dhe për thirrjet e kryera normalisht pa Z(P)B. Për thirrjet e kryera me Z(P)B pajtimtari do të tarifohet dhe faturohet nga operatori i zgjedhur apo i parazgjedhur, dhe për këtë do të jetë e nevojshme nënshkrimi i një kontrate midis pajtimtarit dhe operatorit të zgjedhur/parazgjedhur.

Marrëveshjet për faturimin janë pjesë e diskutimit dhe marrëveshjeve ndërmjet operatorëve si pjesë e negociatave për marreveshjet e tyre të interkoneksionit.

Mënyra e pagesës mund të zgjidhet nga palët dhe sipas mundësive teknike pa deformuar skemën e funksionimit të shërbimeve dhe kosto shtesë për pajtimtarin. Pajtimtari ka të drejtë të zgjedhë apo parazgjedhë disa operatorë. Për parazgjedhjen ai ka mundësi të zgjedhë operatorë të ndryshëm për lloje të ndryshme thirrjesh por jo operatorë të ndryshëm për të njëjtën lloj thirrjeje.

Marrëdhëniet midis pajtimtarit dhe operatorit të zgjedhur me Z(P)B rregullohen nëpërmjet një kontrate të nënshkruar nga të dy palët dhe termat e përgjithshme të kësaj kontrate duhet të jenë të miratuara nga AKEP. Kontrata do të duhet të përmbajnë të gjitha përcaktimet e dhëna në Ligjin nr. 9918, dhe operatori i zgjedhur duhet të publikojë tarifat për shërbimet e ofruara duke i përfshirë ato edhe në kontratën e lidhur. Këto tarifa nuk janë nën-rregullim.

Rregullorja përmban një sërë kushtesh për tu aplikuar nga operatorët për ofrimin e Z(P)B me qëllim informimin e pajtimtarëve, dhe mbrojtjen e tyre nga praktikat abusive, përfshirë detyrimin për publikimin e termave të përgjithsme dhe tarifave në faqen e internetit të bartësve të thirrjeve, e cila do të duhet të jetë në domain “.al”.

Një praktikë që është vënë re në vendet që kanë implementuar Z(P)B është iniciimi apo ndryshime në Z(P)B pa pëlqimin e pajtimtarit. Kjo praktikë referohet si ‘slamming’ dhe përbën praktikë abuzive të një operatori që dëmton pajtimtarin, operatorë të tjerë si dhe besimin e pajtimtarëve në Z(P)B. Ndër këto praktika mund të përmendim:

- Pajtimtari mund të jetë duke plotësuar një formular për qëllime të tjera si pjesmarrje në llotari apo abonim në revista, dhe ky formular mund të përmbajë një autorizim për ndryshim të bartësit.
- Pajtimtarët kontaktohen me telefon duke i kërkuar ndryshimin e bartësit të thirrjeve, pa nënshkruar autorizimin apo kontratën.
- Një bartës thirrjesh mund të kontaktojë operatorin e rrjetit të aksesit duke pretenduar se është pajtimtar i tij dhe kërkon ndryshimin e bartësit.

AKEP bazuar në këto praktika të mundshme të pandershme dhe duke marrë shkas nga komentet e operatorëve, ka bërë përcaktime në rregullore që mundohen të shmangin këto praktika sic është domosdoshmëria e nënshkrimit të formularit nga pajtimtari dhe shkëmbimi i formularëve origjinalë të nënshkruar nga pajtimtari midis operatorëve, aplikimi i parimit 'one stop shop' etj.

Megjithatë, AKEP gjykon se operatorët duhet të marrin masa që praktika të tilla të mos ndodhin apo të minimizohen dhe të vënë në dijeni AKEP për cdo operator që përfshihet në praktika të tilla.

Gjithashtu AKEP do të publikojë një udhëzues me të detajuar për konsumatorët për përdorimin e Z(P)B.

7. Përcaktimi i numeracionit për Zgjedhjen e Bartësit

AKEP mendon që të gjithë operatorët që ofrojnë rrjete publike telefonike të autorizuar nga AKEP, duhet të jenë në gjëndje që të përdorin prefiksin për zgjedhjen e bartësit në mënyrë që të ofrojnë shërbimet e rrjetit të tyre mbi bazën e zgjedhjes për çdo thirrje(call-by-call) apo me parazgjedhje.

Përcaktimi i numeracionit për Zgjedhjen e Bartësit nuk duhet të krijojë vështirësi për përdoruesin për një akses eficient në këtë shërbim. Plani Kombëtar i Numeracionit për Shqipërinë përcakton përdorimin e prefiksit për zgjedhjen e bartësit në formatin '10xx' Ky format i prefiksit lehtëson konkurrencën në treg për Zgjedhjen e Bartësit. Fillimisht prefikset 10x0 nuk do të përdoren. Kjo zgjedhje bëhet për të shmangur konfuzionin kur kodi i aksesit të bartësit ndiqet nga prefiksi ndërkombëtar (00).

Procedura e aplikimit dhe caktimit të prefiksit për zgjedhjen e bartësit, janë dhënë rregulloren për Z(P)B. Bazuar në komentet e palëve te interesura, AKEP ka përcaktuar në këtë rregullore disa detyrime që duhet të plotësojnë operatorët që do të pajisen me prefiksit për zgjedhjen e bartësit, të cilat janë përfshirë në formularin për aplikimin për prefiksin për zgjedhjen e bartësit.